

Qui dia passa, any empeny

Benvolguts diocesans,

Fou el papa Francesc, home de Déu, qui va començar a proposar la Jornada Mundial centrada en els pobres l'any 2017. Enguany arribem a la seva novena celebració. El papa Lleó XIV ens recorda que els pobres, vinguin d'on vinguin, poden convertir-se en testimonis forts i fiables d'esperança. Les precarietats que envolten la vida de molts germans nostres necessitats ens fan propera aquella dita que diu: «Qui dia passa, any empeny». Cert. De vegades, l'escassetat del tipus que sigui, les situacions de manca i les adversitats fan difícil el camí de la vida. És en aquestes ocasions que tan sols ens queda una última reserva d'energia per poder resistir i seguir confiant. Alguns entesos parlen de la resiliència, un terme que vol fer referència a l'existència d'una força inaudita per mantenir una certa direcció en la trajectòria vital. Som, alhora, forts i febles. Hi ha situacions i experiències que ens enforteixen, i d'altres que ens abaten. Ho sabem bé.

Una de les pobres més greus, no tenim por de dir-ho, és la de pensar que els qui viuen a les perifèries no coneixen Déu. Em sembla que succeeix tot el contrari. Els pobres són els qui, de vegades, més a prop viuen de Déu i els qui poden parlar-ne amb més propietat. No tenen res i ho esperen tot d'Ell. Viuen la fe. Ells no elaboren teories del cel i la terra; prou feina tenen a viure i a sobreviure. Ells reben amb freqüència el menyspreu i el rebuig, el judici i la mirada despectiva. Com acompanyar aquesta realitat tan punyent des de la nostra condició de missioners?

Actuar a favor dels pobres no és una distracció pastoral. Ells són els amics preferits de Jesús. La jornada d'avui és una invitació a anar més enllà de les nostres rutines i posar, de veritat, al centre de la nostra vida eclesial els pobres. Ells són els qui trenquen els nostres esquemes pastorals, però sempre els renoven. Quin goig descobrir-los prop nostre, més encara, dins de les nostres comunitats, projectes, escoles, entitats... dins de la nostra diòcesi. Les pobres, segons diuen els més entesos, no minvaran; ans al contrari, seguiran creixent. Prego que també augmentin les nostres respostes i les nostres habilitats per acompanyar aquestes realitats, algunes d'elles dures. Molt dures. La darrera exhortació apostòlica del papa Lleó XIV, *Dilexit te* («T'he estimat»), recorda la creativitat que l'Església ha tingut per donar resposta a aquestes situacions. A saber: des de les primeres accions de servei de l'Església primitiva, passant per les reflexions incisives dels pares que no obliden mai el protagonisme dels més desvalguts, o bé les accions dels monestirs d'època medieval que no desvinculaven mai la pregària de la caritat, o bé els ordes hospitalaris, mercedaris o mendicants, o bé l'opció de l'Església per l'educació dels més desfavorits, o bé altres expressions d'acompanyament en favor dels migrants, o l'existència contemporània dels moviments populars que arriben amb el desig de seguir ajudant i lluitant pels drets dels pobres. Exemples no ens en falten. L'escenari és molt complex, però no irreductible a la incapacitat de transformar aquesta realitat dels nostres germans més desvalguts. Som capaços, n'estic segur, de superar la dictadura de l'economia que mata, per anar més enllà de les nostres rutines, com aquella del «Qui dia passa, any empeny», i seguir revifant aquell bon samarità que ha viscut i viu dins nostre.

Amb la meva benedicció i afecte,

+Daniel Palau Valero

Bisbe de Lleida

Un día más, un año menos

Queridos diocesanos,

Fue el papa Francisco, hombre de Dios, quien comenzó a proponer la Jornada Mundial centrada en los pobres en el año 2017. Este año llegamos a su novena celebración. El papa León XIV nos recuerda que los pobres, vengan de donde vengan, pueden convertirse en testigos firmes y fiables de esperanza.

Las precariedades que rodean la vida de tantos hermanos nuestros necesitados nos hacen cercana aquella expresión popular que dice: «*Un día más, un año menos*». Ciertamente, a veces la escasez —sea del tipo que sea—, las situaciones de carencia y las adversidades hacen difícil el camino de la vida. En esas ocasiones, sólo nos queda una última reserva de energía para resistir y seguir confiando. Algunos expertos hablan de la *resiliencia*, un término que alude a esa fuerza inaudita que nos permite mantener una cierta dirección en nuestra trayectoria vital. Somos, a la vez, fuertes y frágiles. Hay experiencias que nos fortalecen y otras que nos abaten. Lo sabemos bien.

Una de las pobreza más graves —no tenemos miedo de decirlo— es pensar que quienes viven en las periferias no conocen a Dios. Me parece que ocurre exactamente lo contrario. Los pobres son, muchas veces, quienes viven más cerca de Dios y quienes pueden hablar de Él con mayor propiedad. No tienen nada y lo esperan todo de Él.

Viven la fe. No elaboran teorías sobre el cielo y la tierra; bastante tienen con vivir y sobrevivir. Con frecuencia reciben el desprecio y el rechazo, el juicio y la mirada altiva. ¿Cómo acompañar esta realidad tan dura desde nuestra condición de misioneros?

Actuar a favor de los pobres no es una distracción pastoral. Ellos son los amigos preferidos de Jesús. La jornada de hoy es una invitación a ir más allá de nuestras rutinas y poner verdaderamente en el centro de nuestra vida eclesial a los pobres. Ellos son quienes rompen nuestros esquemas pastorales, pero siempre los renuevan. Qué gozo descubrirlos cerca de nosotros, incluso dentro de nuestras comunidades, proyectos, escuelas, entidades... dentro de nuestra diócesis.

Las pobreza, dicen los entendidos, no disminuirán; al contrario, seguirán creciendo. Ruego que también crezcan nuestras respuestas y nuestras capacidades para acompañar estas realidades, algunas de ellas muy duras. Durísimas.

La última exhortación apostólica del papa León XIV, *Dilexit te* («*Te he amado*»), recuerda la creatividad que la Iglesia ha tenido para responder a estas situaciones: desde los primeros servicios de la Iglesia primitiva, pasando por las reflexiones incisivas de los Padres que nunca olvidaron el protagonismo de los más desfavorecidos, las acciones de los monasterios medievales que unían oración y caridad, las órdenes hospitalarias, mercedarias o mendicantes, la opción de la Iglesia por la educación de los más necesitados, hasta las expresiones contemporáneas de acompañamiento a los migrantes o los movimientos populares que siguen luchando por los derechos de los pobres. Ejemplos no nos faltan.

El escenario es muy complejo, pero no imposible de transformar. Estoy convencido de que somos capaces de superar la dictadura de la economía que mata, para ir más allá de nuestras rutinas —como aquella del «*Un día más, un año menos*»— y seguir avivando al buen samaritano que ha vivido y vive en nuestro interior.

Con mi bendición y afecto,

+Daniel Palau Valero
Obispo de Lleida